

Przedmowa	9
1. HISTORIA I DEFINICJE	11
Historia poglądów dotyczących współodczuwania i empatii	13
Współodczuwanie	13
Empatia	15
Współczesne poglądy dotyczące empatii	18
Problemy związane ze współczesnymi poglądami	20
Empatia: schemat badawczy	23
Warunki poprzedzające	25
Procesy	26
Skutki wewnątrzosobnicze (intrapersonalne)	29
Skutki międzyludzkie (interpersonalne)	32
Zalety schematu badawczego	32
Wieloaspektowe podejście do zjawiska empatii	33
2. EWOLUCYJNE POCHODZENIE ZDOLNOŚCI EMPIRYCZNYCH	35
Empatia jako wrodzona zdolność ludzka	36
Empatia jako mechanizm wywołujący altruizm	36
Empatia jako odmiana inteligencji społecznej	42
Ocena argumentów ewolucyjnych	46
Teoria empatii stworzona przez Hoffmana — synteza	50
Mechanizmy pobudzenia empatycznego	51
Zdolności poznawcze: poznawcze odczuwanie innych	55
Synteza afektywno-poznawcza	56
Podsumowanie i wnioski	59
3. OCENA RÓŻNIC INDYWIDUALNYCH W ZAKRESIE EMPATII	61
Mierzenie przyjmowania ról: dzieci	62
Percepcyjne przyjmowanie ról	63
Poznawcze przyjmowanie ról	64
Afektywne przyjmowanie ról	65
Pomiary skutków afektywnych: dzieci	66
Miary skutków przyjmowania ról i skutków nieafektywnych: dorośli	67

Pomiary empatii afektywnej: dorośli	70
Wielowymiarowe pomiary empatii: dorośli	70
Różnice płciowe w konstruktach teoretycznych związanych z empatią	73
 4. POCHODZENIE INDYWIDUALNYCH RÓŻNIC W ZAKRESIE EMPATII	77
Predyspozycje dziedziczne	77
Materiał dowodowy uzyskany podczas badań nad bliźniętami	78
Rola temperamentu	80
Możliwość dziedziczenia skłonności do przyjmowania ról	83
Wpływy środowiska	86
Afektywna jakość relacji rodzinnych	86
Opieka rodzicielska i techniki osiągania dyscypliny	90
Dyspozycje empatyczne rodziców	95
Posumowanie	97
 5. SKUTKI NIEAFEKTYWNE	101
Trafność spostrzegania innych	102
Empatia zdefiniowana jako trafność spostrzegania	102
Empatia jako czynnik wywierający wpływ na trafność spostrzegania	104
Podsumowanie	110
Atrybucje dotyczące innych ludzi	113
Zestawy instrukcji i atrybucje przyczynowe	113
Związek obserwator – obserwowany i atrybucje	116
Podsumowanie	119
Sądy wartościujące dotyczące innych ludzi	120
Lubienie innych	120
Tolerancja w stosunku do odmiennych grup społecznych	122
Podsumowanie	123
 6. SKUTKI AFEKTYWNE	125
Odpowiedzi analogiczne i reaktywne	126
Warunki poprzedzające będące przyczyną odpowiadania reaktywnego	129
Trzy podejścia: Hoffmana, Batsona i Eisenberg	129
Propozycje teoretyczne	131
Skutki analogiczne	132
Naśladowanie motoryczne	133
Przyjmowanie ról	135
Różnice indywidualne	138

Podobieństwo pomiędzy obserwatorem i obserwowanym	138
Skutki reaktywne	140
Empatyczna troska	140
Przykrość osobista.	142
Ocena twierdzeń teoretycznych	144
Podsumowanie	147
 7. ALTRUIZM I POMAGANIE	149
Definicje: Pomaganie i altruizm	150
Skutki afektywne pomagania	152
Redukcja pobudzenia awersyjnego	153
Ulga w stanie negatywnym	155
„Prawdziwe” motywacje altruistyczne	156
Skutki nieafektywne i pomaganie	164
Przyjmowanie perspektywy i pomaganie	168
Podobieństwo obserwowany – obserwator i pomaganie	169
Różnice indywidualne	169
Różnice indywidualne i pomaganie	169
Różnice indywidualne i „prawdziwy” altruizm	171
Podsumowanie i wnioski	175
 8. AGRESJA I ZACHOWANIA ASPOŁECZNE	177
Związki teoretyczne pomiędzy agresją i empatią	177
Związki poznawcze	177
Związki afektywne	179
Skutki nieafektywne i agresja	181
Skutki afektywne i agresja	182
Przyjmowanie perspektywy i agresja	185
Czynniki sytuacyjne: podobieństwo obserwator – obserwowany	186
Różnice indywidualne w empatii i agresji	187
Miary przyjmowania ról	188
Miary afektywne	191
Podsumowanie i wnioski	196
 9. ZALEŻNOŚCI SPOŁECZNE I SPOŁECZNE ZACHOWANIA	201
Teoretyczne powiązania pomiędzy empatią i zachowaniami społecznymi	202
Model mediacji Davisa	203
Model Bradbury’ego – Finchama	205

Zachowania w relacjach społecznych	207
Skutki afektywne i relacje społeczne	209
Skutki nieafektywne i relacje społeczne	221
Przyjmowanie ról i relacje społeczne	213
Empatia dyspozycyjna i relacje społeczne	214
Globalna ocena/satysfakcja	216
Taktowny styl bycia	216
Dobra komunikacja	220
Konflikty i ich rozwiązywanie	222
Ocena modeli	225
 10. GDZIE BYLIŚMY, A DOKĄD POWINNIŚMY ZMIERZAĆ	227
Gdzie byliśmy	227
Dokąd powinniśmy zmierzać	230
Procesy związane z empatią	231
Nowe metody pomiarów	235
Zastosowanie schematu badawczego	242
Wnioski	247
 Bibliografia	249
 Indeksy	277